

IZPITNI KATALOG ZA

I.del in II.del

MOJSTRSKEGA IZPITA

za pridobitev naziva

FOTOGRAFSKI MOJSTER

FOTOGRAFSKA MOJSTRICA

LJUBLJANA, 2000, DOPOLNITVE JANUAR 2005

KAZALO

1. OSNOVNI PODATKI.....	2
1.1. OBSEG DEJAVNOSTI	2
1.2. CILJI MOJSTRSKIH IZPITOV	2
1.3. CILJI I. PRAKTIČNEGA IN II. STROKOVNO-TEORETIČNEGA DELA IZPITA.....	3
1.4. DELI MOJSTRSKEGA IZPITA	3
1.5. PRIDOBITEV STOPNJE IZOBRAZBE IN NAZIVA.....	4
1.6. IZVAJANJE IZPITOV.....	4
1.7. SPREJETJE IZPITNEGA KATALOGA	4
2. I. PRAKTIČNI DEL MOJSTRSKEGA IZPITA.....	5
2.1. IZPITNE ENOTE I. PRAKTIČNEGA DELA	5
2.2. CILJI I. PRAKTIČNEGA DELA MOJSTRSKEGA IZPITA.....	5
2.3. OBSEG STROKOVNIH ZNANJ I. PRAKTIČNEGA DELA MOJSTRSKEGA IZPITA	5
2.4. MOJSTRSKA IZPITNA DELA	6
2.5. DELOVNI PREIZKUSI.....	7
2.6. IZVAJANJE I. PRAKTIČNEGA DELA MOJSTRSKEGA IZPITA.....	7
2.7. TRAJANJE IZPITA	7
2.8. OCENJEVANJE I. PRAKTIČNEGA DELA MOJSTRSKEGA IZPITA	7
2.8.1. Določitev skupne ocene	8
2.8.2. Pretvorba točk v številčne ocene	8
2.9. MINIMALNI POGOJI ZA USPEŠNO OPRAVLJEN I. PRAKTIČNI DEL.....	8
3. II. STROKOVNO-TEORETIČNI DEL MOJSTRSKEGA IZPITA.....	9
3.1. IZPITNE ENOTE II. STROKOVNO-TEORETIČNEGA DELA MOJSTRSKEGA IZPITA	9
3.2. CILJI II. STROKOVNO-TEORETIČNEGA DELA MOJSTRSKEGA IZPITA.....	9
3.3. VSEBINA IZPITNIH ENOT.....	10
3.3.1. 1. izpitna enota: <i>Fotografska tehnika</i>	10
3.3.2. 2. izpitna enota: <i>Fotografska kemija</i>	11
3.3.3. 3. izpitna enota: <i>Digitalni in analogni stroji, pripomočki in oprema</i>	12
3.4. TRAJANJE IN OBLIKA IZPITA	13
3.5. NAČINI OCENJEVANJA ZNANJA II. STROKOVNO-TEORETIČNEGA DELA MOJSTRSKEGA IZPITA.....	13
<i>Pisni izpit</i>	14
<i>Ustni izpit in zagovor</i>	14
3.6. OCENJEVANJE IN MINIMALNI POGOJI ZA USPEŠNO OPRAVLJEN IZPIT.....	14
3.7. DOLOČITEV SKUPNE OCENE II. STROKOVNO-TEORETIČNEGA DELA MOJSTRSKEGA IZPITA	14
3.8. PRIMERI IZPITNIH VPRAŠANJ	14
4. PRIPOROČENA LITERATURA IN DRUGI VIRI.....	15
5. SESTAVLJALCI IZPITNEGA KATALOGA	16

1. OSNOVNI PODATKI

1.1. Obseg dejavnosti

Dejavnost fotografskega mojstra/mojstrice obsega naslednje:

- ☛ organiziranje in vodenje delovnega procesa
- ☛ zagotavljanje kakovosti izdelkov in storitev
- ☛ pripravljane poslovnega načrta in analize rezultatov dela
- ☛ sprejemanje strank in svetovanje
- ☛ vodenje nabave in prodaje izdelkov oz. storitev
- ☛ racionalno in ekonomično poslovanje (kadri, normativi in kalkulacija storitev)
- ☛ izdelovanje predlogov za nagrajevanje sodelavcev ter skrb za pozitivno delovno ozračje
- ☛ zaposlovanje delavcev in načrtovanje njihovega razvoja
- ☛ izvajanje ekoloških predpisov, predpisov o varstvu pri delu, požarnem varstvu in varovanju okolja
- ☛ opremo
- ☛ prenašanje znanja, spretnosti, izkušenj in novosti s področja stroke na dijake in sodelavce.

Opravljanje zahtevnejših strokovnih del:

- ☛ fotografiranje s kamerami različnih formatov v zaprtih prostorih in zunaj
- ☛ fotografiranje in izdelava portretov posameznikov in skupin
- ☛ fotografiranje in izdelovanje povečav na področju komercialne fotografije
- ☛ fotografiranje na področju tehnično znanstvene fotografije
- ☛ fotografiranje za dokumentarne potrebe
- ☛ fotografiranje za likovno umetniške potrebe v vseh tehnikah
- ☛ fotografiranje pri različnih virih svetlob
- ☛ fotografiranje in uporabljanje digitalne fotografske opreme
- ☛ snemanje z video filmskimi kamerami
- ☛ obdelovanje posnetega fotografskega materiala v različnih kemijskih procesih in z računalnikom
- ☛ montiranje video in filmskih posnetkov, slike in tona
- ☛ retuširanje in priprava izdelkov za oddajo
- ☛ laminiranje, kaširanje in okvirjanje fotografij
- ☛ kontrola izrabljenosti kemikalij
- ☛ skrb za tehnično opremljenost ateljejev, delavnic, temnic in pripravljalnih prostorov
- ☛ skrb za svetlobni park – bliskovni pribor in reflektorje
- ☛ spremljanje novosti doma, v tujini in seznanjanje svojih sodelavcev o tem
- ☛ prirejanje natečajev
- ☛ povezovanje v interesna poklicna združenja
- ☛ skrb za tajnost in anonimnost posnetkov
- ☛ skrb za promocijo in prodajo svojih izdelkov
- ☛ svetovanje strankam, kako naj fotografirajo in s kakšno opremo.

1.2. Cilji mojstrskih izpitov

Z mojstrskim izpitom kandidat dokaže, da je usposobljen za samostojno, kvalitetno strokovno delo v okviru obsega dejavnosti, za samostojno vodenje obrtne delavnice in za praktično izobraževanje vajencev.

Pri tem kandidat dokaže, da:

- ☛ ima vsa potrebna znanja za vodenje samostojnega obrata in izpolnjuje pogoje za nosilca obrtne dejavnosti po določbah zakona
- ☛ zna in zmore strokovno delo opraviti mojstrsko
- ☛ pozna zakonodajo, vezano na opravljanje obrtnih dejavnosti (delovno, socialno, davčno, finančno ipd.)
- ☛ ima potrebna znanja za organizacijo dela in vodenje v samostojnem obratu
- ☛ ima znanja za pripravo poslovnega načrta in analizo rezultatov dela
- ☛ ima znanja za zagotavljanje varnosti pri delu v samostojnem obratu
- ☛ ima znanja za zagotavljanje kakovosti, ter pozna tehnologijo, ki vodi k višji produktivnosti in optimiranju stroškov, ter varuje okolje
- ☛ ima znanja za zagotavljanje ustvarjalne delovne klime v samostojnem obratu
- ☛ ima znanja za učinkovito pisno in ustno komuniciranje
- ☛ ima potrebna znanja za poučevanje oz. prenašanje znanja, spretnosti in veščine na vajence, učence in zaposlene.

1.3. Cilji I. praktičnega in II. strokovno-teoretičnega dela izpita

Izpit za I. praktični del in II. strokovno-teoretični del mora zagotoviti, da bo kandidat obvladal praktična in strokovnoteoretična znanja na zahtevanem nivoju, ki mu bo omogočal samostojno in kakovostno strokovno delo v fotografski delavnici.

1.4. Deli mojstrskega izpita

Kandidati morajo za pridobitev naziva mojster opraviti vse izpitne izpitne enote po posameznih delih mojstrskega izpita :

I. DEL praktični del, obsega dve izpitni enoti:

- 1. izpitna enota: mojstrska izpitna dela in
- 2. izpitna enota: delovne preizkusa

II. DEL strokovno teoretični del, obsega tri izpitne enote:

- 1. izpitna enota: fotografska tehnika
- 2. izpitna enota: fotografska kemija
- 3. izpitna enota: digitalni in analogni stroji, pripomočki in oprema

III. DEL poslovodno-ekonomski del, obsega eno izpitno enoto,

- **praviloma kot pisni izpit iz strokovnih področij:**
podjetje in poslovanje, osnove marketinga, finančno ekonomsko poslovanje, pravni vidiki poslovanja – zakonodaja, upravljanje in vodenje.

IV. DEL pedagoško-andragoški del, obsega dve izpitni enoti,

- **pisni izpit in**
- **pedagoški nastop z zagovorom**

iz strokovnih področij:

psihološke osnove učenja, načrtovanje in izvajanje učnega procesa, metodika praktičnega izobraževanja, spremljanje in preverjanje učnih rezultatov in izobraževalni sistem.

1.5. Pridobitev stopnje izobrazbe in naziva

Po vseh uspešno opravljenih delih izpita si kandidat pridobi srednjo strokovno izobrazbo in naziv

FOTOGRAFSKI MOJSTER/FOTOGRAFSKA MOJSTRICA

1.6. Izvajanje izpitov

Mojstrski izpit se izvaja v skladu z določili, opredeljenimi s Pravilnikom o pogojih in načinu opravljanja mojstrskih izpitov.

Kandidat praviloma opravlja najprej II. strokovno-teoretični del mojstrskega izpita. Po uspešno opravljenih vseh izpitnih enotah II. strokovno-teoretičnega dela mojstrskega izpita, pristopi k opravljanju I. praktičnega dela mojstrskega izpita.

1.7. Sprejetje izpitnega kataloga

Izpitne kataloge za III. in IV. del mojstrskega izpita je sprejel na osnovi 26. člena Zakona o organizaciji in financiranju vzgoje in izobraževanja (U. l. RS, št. 12-568/96 z dne 29. 2. 1996) Strokovni svet Republike Slovenije za poklicno izobraževanje na 19. In 20. Seji, dne 16.9. in 1.10.1998, ter za I. in II. del na 41. seji, dne 14.7.2000.

Dopolnitve in popravke pa na 80. seji, dne 11.1.2005.

2. I. PRAKTIČNI DEL MOJSTRSKEGA IZPITA

2.1. Izpitne enote I. praktičnega dela

Praktičen del mojstrskega izpita za naziv fotografski mojster/mojstrica obsega dve izpitni enoti:

- **1. izpitna enota: Mojstrska izpitna dela in**
- **2. izpitna enota: Delovni preiskusi**

2.2. Cilji I. praktičnega dela mojstrskega izpita

Fotografski mojster / mojstrica mora:

- ☛ znati uporabljati video in filmske snemalne naprave
- ☛ znati izdelati avdio vizualni projekt
- ☛ znati uporabljati avdio vizualne pripomočke, kot so: diaproyektor, kino projektor, episkop, grafoskop, video rekorder, magnetofon, televizor, video projektor, računalnik
- ☛ znati uporabljati merilne pripomočke za kontrolo procesov
- ☛ poznati avtomatske procesne stroje za izdelavo fotografskih povečav
- ☛ znati uporabljati povečevalne in kopirne aparature za barvno in črnobelo fotografijo
- ☛ poznati razvijalne naprave, računalniško in ročno krmiljene ter njihovo vzdrževanje
- ☛ obvladati pripravo fotografskih kemikalij, regeneracijo in nadzor kemijskih procesov
- ☛ poznati postopke za končno obdelavo fotografij pred oddajo – tetuširanje, kaširanje, okvirjanje, urejanje katalogov in albumov
- ☛ poznati pravila likovne teorije za oblikovanje izraznih vrednot fotografije
- ☛ poznati računalnik in programe za digitalno obdelavo fotografij
- ☛ poznati postopke preslikav za tisk v barvni in črno beli tehniki
- ☛ znati uporabljati barvna sita v črno beli in barvni fotografiji za korekturo barv in izravnavo sivin
- ☛ poznati vplive zaklopov na trenutek osvetlitve, glede izraznosti posnetka
- ☛ poznati vplive barvne temperature svetlobe
- ☛ znati uporabljati različne vrste svetil, kot vire umetne svetlobe
- ☛ znati z izborom svetil in svetlobe oblikovati izraznost snemalnega modela
- ☛ znati uporabljati merilne inštrumente za svetlobo
- ☛ znati izbrati ustrezne fotografske papirje glede na občutljivost, gradacijo, površino
- ☛ poznati filme, njihovo sestavo, občutljivost in reakcije na različne svetlobe
- ☛ vedeti o kemijskih procesih, kemikalijah in reakcijah kemikalij na fotografijo in okolje
- ☛ vedeti o svetlobi, objektivih, optičnih sistemih, slikovnih razmerjih, slikovnih kotih in perspektivi.

2.3. Obseg strokovnih znanj I. praktičnega dela mojstrskega izpita

Področja praktičnih znanj in spretnosti, ki jih mora obvladati fotografski mojster/mojstrica:

- ☛ Potretna fotografija,
- ☛ Reportažna fotografija,
- ☛ Arhitekturna fotografija,
- ☛ Modna fotografija,
- ☛ Komercialna fotografija,
- ☛ Reprodukcijska fotografija,

- Digitalna fotografija,
- Tehnična in industrijska fotografija,
- Gibljava slika.

Kandidati dokažejo svoja znanja in spretnosti z izdelki iz vseh strokovnih področij fotografije.

2.4. Mojstrska izpitna dela

Kot mojstrska izpitna dela kandidat izdelava vse spodaj navedena izpitna dela po naslednjem izboru tem:

TEME IZPITNIH DEL	MINIMALNI OPIS VSEBINE IZDELKA
PORTRET	Fotografija osebe v ateljeju, klasična postavitvev luči, kamera srednjega formata ali studijska, film barvni ali čno beli negativ, povečava 30 x 40 cm.
REPORTAŽA	Fotografije oseb na prostem ali v zaprtih prostorih, svetloba prosto, kamera malega ali srednjega formata, film barvni ali čno beli negativ, štiri povečave 24 x 30 cm.
ARHITEKTURA	Fotografija na prostem, kamera srednjega ali velikega formata, ravnanje linij, film barvni ali čno beli negativ, povečava 30 x 40 cm.
NOTRANJA ARHITEKTURA	Fotografija v zaprtem prostoru, kamera srednjega ali velikega formata, ravnanje linij, film barvni ali čno eli negativ, povečava 30 x 40 cm.
MODA	Fotografija osebe ali oseb v ateljeju, zaprtem prostoru ali na prostem, projekcija ozadja, stalne ali bliskovne luči, kamera malega ali srednjega formata, film barvni ali čno beli negativ, povečava 30 x 40 cm.
KOMERCIALNA FOTOGRAFIJA	Fotografija uporabnega predmeta v ateljeju, bliskovne luči, kamera srednjega ali velikega formata, film barvni ali čno beli negativ, povečava 30 x 40 cm.
REPRODUKCIJA	Preslikava barvne ali čno bele fotografije, repro svetila, kamera malega ali srednjega formata, film barvni ali čno beli negativ, povečava 30 x 40 cm.
DIGITALNA FOTOGRAFIJA	Računalniška retuša, montaže, kopiranje, oblikovanje strani, povečave.
TEHNIČNA, INDUSTRIJSKA FOTOGRAFIJA	Fotografija industrijskega izdelka, atelje, bliskovni pribor, belo ali čno ozadje, kamera srednjega ali večjega formata, barvni ali čno beli film, povečava 30 x 40 cm.
PROSTA TEMA	Prosto izbrana tema, vezana na poklicno delo kandidata, povečava 30 x 40 cm.
GIBLJIVA SLIKA	Opremljen rreportažni posnetek svečanega dogodka v dolžini 5 do 10 minut

Splošna navodila za izdelavo izpitnih del:

- povečave kašira na paspartuje 40 x 50 cm
- fotografije se lahko obreže, vendar ena od stranic formata 30 x 40 cm mora ostati nespremenjena
- barvne povečave so lahko izdelane tudi v specializiranem laboratoriju
- povečave se odda v skupni mapi in z vsemi negativi
- pri prevzemu komisija oddane fotografije podpiše, da se prepreči njihove morebitne kasnejše zamenjave.
- Video posnetke se pripravi na VHS kaseti ali CD ali DVD zgoščenki

2.5. Delovni preizkusi

Kandidat mora v okviru delovnih preizkusov izvesti naslednja opravila:

- portret
- tehnična fotografija
- reprodukcija
- arhitektura.

2.6. Izvajanje I. praktičnega dela mojstrskega izpita

Mojstrski izpitni odbor potrdi ustreznost prijavljenih mojstrskih izpitnih del, ki jih predlaga kandidat. Na osnovi potrditve predlaganih izpitnih del se določi: naslov, objekt, film, format, aparat in kraj opravljanja izpitnega dela iz izpitnega kataloga, ki jih mora dokončati in predložiti izpitnemu odboru v času 2 mesecev. Izpitni odbor občasno, nenapovedano opravlja nadzor napredovanja kandidata pri delu. K oddanim izpitnim izdelkom se predložijo negativni ter poročilo o občasnem nadzoru izvajanja nalog.

Kandidat odda mojstrskemu izpitnemu odboru pisno izjavo, s katero zagotavlja, da je fotografiral in izdelal fotografije sam, brez tuje pomoči in v dogovorjenem roku.

Kandidat lahko le v soglasju z izpitnim odborom predlaga zamenjavo dogovorjene vsebine mojstrskih izpitnih del.

Delovni preizkusi se izvajajo pod nadzorom v določenem omejenem času enega delovnega dneva in na dogovorjenem delovnem mestu.

Z delavnimi preizkusi se preverija sposobnost samostojnega strokovnega izvajanja posameznih faz delovnega procesa izdelave mojstrskih izpitnih del.

Opravljenost mojstrska izpitna dela in delovne preizkuse kandidat tudi ustno zagovarja.

Potrebna delovna sredstva, materiali in pripomočki za izvedbo delovnih preizkusov bodo zagotovljena na kraju izvajanja izpita

Kandidat lahko uporablja svoja delovna sredstva, materiale in pripomočke.

2.7. Trajanje izpita

Kandidat mora oddati dokončana mojstrska izpitna dela izpitnemu odboru v roku dveh mesecev od prejema določitve izbranih tem in kriterijev.

Delovni preizkusi potekajo v enem dnevu, z vmesnim vsaj pol urnim odmorom, vendar trajajo efektivno največ 8 ur.

2.8. Ocenjevanje I. praktičnega dela mojstrskega izpita

Ocenjujejo se vsa mojstrska izpitna dela ter delovni preizkusi z zagovorom.

Izpitni odbor ocenjuje:

- ☛ kakovost in strokovnost izpitnih del (izdelkov),
- ☛ kakovost posameznih faz dela,
- ☛ strokovni pristop k delu,
- ☛ strokovnost izbora in uporaba opreme
- ☛ likovne vrednosti izdelka v celoti
- ☛ oprema izdelkov,

- ☛ urejenost delovnega mesta
- ☛ zagovor

Izpitni odbor ovrednoti vsako izpitno delo z največ s 100 točkami na ocenjevalnih listih.

Pri določitvi skupne ocene se točke pretvorijo v odstotne deleže, le-te pa v številčne ocene.

Za oceno zadostno mora biti uspešnost vsakega posameznega izpitnega dela in delovnih preizkusov ocenjeno z najmanj 50 točkami.

2.8.1. Določitev skupne ocene

Skupna ocena praktičnega dela mojstrskega izpita je sestavljena po naslednjih kriterijih:

- > **mojstrska izpitna dela** **70%**
- > **delovni preizkusi** **20%.**
- > **zagovor** **10 %**

2.8.2. Pretvorba točk v številčne ocene

ocenjevalna lestvica

Doseženo število točk	Številčna ocena
92 do 100 točk	Odlično (5)
81 do 91 točk	Prav dobro (4)
67 do 80 točk	Dobro (3)
50 do 66 točk	Zadostno (2)
49 in manj	Nezadostno (1)

2.9. Minimalni pogoji za uspešno opravljen I. praktični del

Minimalni pogoj za uspešno opravljen I. praktični del izpita so zadovoljivo (pozitivno, vsaj 50%) opravljene in zagovarjana posamezna mojstrska izpitna dela, delovni preizkusi in zagovor. Kandidat ne more dobiti pozitivne ocene, če ne opravi uspešno ključnih nalog oziroma delovnih preizkusov, ki so znak kvalitete in mojstrstva za področje fotografije.

Če ena izmed tem mojstrskega izpitnega dela ali delovni preizkus ni uspešno opravljen, se ponovi le neuspešno opravljena tema izpitnega dela oziroma delovnega preizkusa. V primeru, da je kandidat neuspešen pri dveh ali več temah izpitnega dela, mora ponovno opravljati vsa izpitna dele in delovne preizkuse.

Mojstrski izpitni odbor lahko prekine izpit oziroma izdelavo delovnih preizkusov, če kandidat ne obvlada ključnih vsebin (njih nepoznavanje ogroža zdravje ali onesnažuje okolje).

3. II. STROKOVNO-TEORETIČNI DEL MOJSTRSKEGA IZPITA

3.1. Izpitne enote II. strokovno-teoretičnega dela mojstrskega izpita

Strokovno-teoretični del mojstrskega izpita obsega naslednje predmetne izpitne enote:

- 1. izpitna enota: Fotografska tehnika
- 2. izpitna enota: Fotografska kemija
- 3. izpitna enota: Digitalni in analogni stroji, pripomočki in oprema

Vsaka izpitna enota se praviloma opravlja s pisnim izpitom, po odločitvi izpitnega odbora se lahko opravlja tudi le ustno.

3.2. Cilji II. strokovno-teoretičnega dela mojstrskega izpita

Fotografski mojster / mojstrica mora obvladati znanja in spretnosti:

- ☛ znanje iz kemijskih osnov fotografije
- ☛ poznavanje fizikalno-optičnih osnov fotografije
- ☛ vedenje o svetlobi, objektivih, optičnih sistemih, slikovnih razmerjih, slikovnih kotih in perspektivi
- ☛ vedenje o kemijskih procesih, kemikalijah in reakcijah kemikalij na fotografijo in okolje
- ☛ pozna filme, njihovo sestavo, občutljivost in reakcije na različne svetlobe
- ☛ pozna fotografske papirje, občutljivost, gradacijo, površino
- ☛ zna uporabljati merilne inštrumente za svetlobo
- ☛ zna z izborom svetil in svetlobe oblikovati izraznost snemanega modela
- ☛ poznavanje različnih vrst svetil, kot vira umetne svetlobe
- ☛ poznavanje vpliva barvne temperature svetlobe
- ☛ poznavanje zaklopov in njihov vpliv na trenutek osvetlitve posnetka glede na izraznost
- ☛ zna uporabljati barvna sita v črno-beli in barvni fotografiji za korekturo barv in izravnave sivin
- ☛ poznavanje postopkov preslikav za tisk v barvni in črno-beli tehniki
- ☛ poznavanje računalnika in programov za digitalno obdelavo fotografij
- ☛ poznavanje pravil likovne teorije za oblikovanje izraznih vrednot fotografije
- ☛ poznavanje postopkov za končno obdelavo fotografije pred oddajo, retuširanje, kaširanje, uokvirjanje, urejanje katalogov in albumov
- ☛ vedenje o pripravi fotografskih kopeli, regeneraciji in nadzoru procesa
- ☛ poznavanje razvijalnih naprav, ročnih in računalniško krmiljenih ter njihovo vzdrževanje
- ☛ poznavanje opovečevalnih in kopirnih aparatov za barvno in črno belo fotografijo
- ☛ poznavanje avtomatskih procesnih strojev za izdelavo fotografskih povečav
- ☛ poznavanje merilnih pripomočkov za kontrolo procesov
- ☛ ima znanja o senziometriji in denzitometriji
- ☛ poznavanje avdiovizuelnih pripomočkov, kot so dia projektor, kino projektor, episkop, grafoskop, video projektor, računalnik
- ☛ poznavanje video in filmskih snemalnih naprav
- ☛ pozna osnove elektronike
- ☛ pozna predpise o varstvu pri delu in okolju.

3.3. Vsebina izpitnih enot

3.3.1. 1. izpitna enota: Fotografska tehnika

VSEBINE	CILJI
	Kandidat
Fotografske kamere	<ul style="list-style-type: none"> ✧ pozna vse vrste fotografskih kamer ✧ pozna sestavne dele ✧ pozna sistemski pribor
Zaklop	<ul style="list-style-type: none"> ✧ primerja vrste zaklopov - zavesni, centralni, rotacijski, lamelni; ✧ pozna vpliv zaklopov na fotografijo
Zaslonka	<ul style="list-style-type: none"> ✧ pozna vrste zaslonk ✧ pozna optične vplive zaslonke na fotografijo ✧ pozna izvedbe zaslonk v povezavi s kamero
Svetlomer	<ul style="list-style-type: none"> ✧ pozna načine meritev svetlobe ✧ izbere glede na vrsto snemanja in pogoje najprimernejši tip svetlomera ✧ pozna napake in jih korigira
Daljinomer	<ul style="list-style-type: none"> ✧ pozna vrste daljinomerjev ✧ pozna napake daljinomera glede na pogoje merjenja
Iskala	<ul style="list-style-type: none"> ✧ pozna vrste iskal glede na tip aparata ✧ pomembnost iskala glede na vrsto aparata ✧ pozna optične lastnosti iskal
Objektiv	<ul style="list-style-type: none"> ✧ pozna vrste objektivov glede na sestavo leč ✧ pozna optične napake ✧ pozna vpliv goriščne razdalje in odprtine objektiva ✧ pozna posebne vrste objektivov za tehnično fotografijo
Svetloba	<ul style="list-style-type: none"> ✧ pozna svetlobo kot vir energije ✧ pozna vpliv barvne temperature svetlobe na osvetlitev filma
Svetila	<ul style="list-style-type: none"> ✧ pozna vrste svetil v fotografiji ✧ pozna žarnice kot vir različnih vrst umetne svetlobe ✧ pozna vpliv stalnih in trenutnih svetil na fotografijo ✧ primerja primernost svetil k občutljivosti filma
Barvna sita	<ul style="list-style-type: none"> ✧ pozna vrste barvnih sit v barvni in črno beli fotografiji ✧ razloži vpliv svetlobe na osvetlitev filma ✧ pozna podaljševalni faktor zaradi uporabe sit ✧ prepozna vpliv svetlobe okolja pri uporabi sita na posnetek
Dodatni pribor	<ul style="list-style-type: none"> ✧ pozna dodatni pribor in pomen v sistemu kamere ✧ zna sestaviti sistem kamere za določeno vrsto snemanja
Fotografiranje v ateljeju	<ul style="list-style-type: none"> ✧ pozna atelje in področja fotografije, ki se pretežno fotografirajo v ateljeju ✧ pozna prednosti snemanja v ateljeju ✧ uporablja primeren pribor in filme za snemanje v ateljeju
Fotografiranje v naravi	<ul style="list-style-type: none"> ✧ pozna področja fotografije za snemanje na prostem: ✧ pozna vplive okolja in svetlobe na fotografijo na prostem ✧ uporablja primeren pribor in filme za snemanje na prostem
Posebne tehnike	<ul style="list-style-type: none"> ✧ pozna posebne tehnike in opremo za snemanje ✧ pozna namen in uporabo posebnih tehnik snemanja v znanstvene in tehnične namene ✧ pozna dodatni pribor za izvedbo snemanj
Priprava dela	<ul style="list-style-type: none"> ✧ zna določiti pravilen vrstni red delovnih operacij ✧ zna racionalno oblikovati delovna mesta s potrebnimi orodji, merili,

VSEBINE	CILJI
	<ul style="list-style-type: none"> in tabelami ✦ oblikuje natančna in pregledna navodila za delo, ki zagotavljajo rentabilno in kvalitetno delo ✦ pozna procese, predvideti probleme in jih upošteva pri planiranju dela
Poslovno komuniciranje in delovna dokumentacija v fotografski delavnici	<ul style="list-style-type: none"> ✦ uporablja pravila za uspešno ustno in pisno poslovno komuniciranje ✦ napiše poslovne dopise: ponudba, obvestilo, račun, kalkulacija ✦ napiše primer kupoprodajne pogodbe ✦ pojasni namen delovne dokumentacije in jo razdeli glede na namen
Kontrola kakovosti	<ul style="list-style-type: none"> ✦ našteje vplive, ki določajo kakovost proizvodnje oz. proizvodov ✦ zna kontrolirati proces izdelave posameznega izdelka ✦ pozna načine preizkusa kvalitete izdelanih materialov in vmesnih postopkov procesa
Poslovni proces v fotografski delavnici	<ul style="list-style-type: none"> ✦ pojasni naloge posameznih sestavin poslovnega procesa in njihovo medsebojno odvisnost ter vpliv na uspeh poslovanja predvsem za primer fotografskih delavnic ✦ izračuna in primerja kazalce uspešnosti poslovanja
Nabava in prodaja	<ul style="list-style-type: none"> ✦ razume pojem tržna orientacija in ga povezuje z uspehom fotografske delavnice ✦ pozna pomen nabave različnih materialov glede kvalitete in cene in njegov vpliv na končni izdelek
Stroški	<ul style="list-style-type: none"> ✦ razdeli stroške poslovanja po kriterijih, značilnih za fotografsko delavnico ✦ grafično prikaže in pojasni odnose med fiksnimi in variabilnimi stroški ✦ izračuna primere indirektnih stroškov v fotografski proizvodnji
Kalkulacija	<ul style="list-style-type: none"> ✦ opredeli kalkulacije fotografskih izdelkov po danih kriterijih ✦ izračuna vrednost ure ✦ razloži strukturo in izračuna lastno ceno proizvoda ✦ razloži strukturo in izračuna drobnoprodajno ceno

3.3.2. 2. izpitna enota: Fotografska kemija

VSEBINE	CILJI
	Kandidat
Fotografski materiali in njihove lastnosti	<ul style="list-style-type: none"> ✦ pozna sestavo črno belih in barvnih fotografskih materialov ✦ pozna svetlobno in splošno občutljivost fotografskih materialov ✦ pozna krivuljo počrnitve in gradacije ✦ pozna ločljivost
Kemijski postopki	<ul style="list-style-type: none"> ✦ pozna kemikalije in sestavo kopeli za razvijanje ✦ obvlada pripravo fotografskih kopeli ✦ pozna kontrolo procesov in pripomočke za izvajanje kontrole ✦ pozna vplive temperature, izrabljenosti kemikalij in delovno okolje na fotografske emulzije
Osnove barvne fotografije	<ul style="list-style-type: none"> ✦ pozna postopke mešanja baru v barvni fotografiji ✦ pozna sestavo barvnih fotografskih materialov ✦ pozna delo z razvijalnimi kopelmi in nevarnosti pri delu z njimi
Obračilno razvijanje	<ul style="list-style-type: none"> ✦ pozna postopke kemijske obdelave obračilnih filmov ✦ izbira obračilne filme
Končna obdelava fotograf. materialov	<ul style="list-style-type: none"> ✦ pozna slabljenje, ojačevanje, tenjenje ✦ pozna hranjenje, arhiviranje posnetega materiala

VSEBINE	CILJI
	<ul style="list-style-type: none"> ✧ pozna napake pri obdelavi ✧ se zna opredeliti glede možnosti dodatnih korektur
Izdelava barvnih fotografij	<ul style="list-style-type: none"> ✧ pozna subtraktivni in aditivni postopek mešanja barv ✧ se zna opredeliti za postopek izdelave, glede na opremo
Kontrola fotografskih procesov	<ul style="list-style-type: none"> ✧ merilni pripomočki za kontrolo procesov ✧ postopki merjenja kvalitete glede na normative ✧ regeneracija kopeli ✧ nevtralizacija kopeli glede na ekološke normative ✧ vedenje o ekoloških normativih
Napake kemijskih procesov	<ul style="list-style-type: none"> ✧ vedenje o hranjenju kemikalij ✧ poznavanje in odprava napak v procesih
Varovanje okolja Ekologija	<ul style="list-style-type: none"> ✧ pojasni, kaj raziskuje in kaj preučuje ekologija ✧ našteje nekaj posledic razvoja tehnike, ki škodijo človekovemu okolju ✧ pojasni kaj so odpadki in kaj so posebni odpadki ✧ našteje pravila za ravnanje z odpadki ✧ našteje možne onesnaževalce okolja pri foto procesih
Koncentracija škodljivih snovi	<ul style="list-style-type: none"> ✧ opredeli koncentracijo škodljivih snovi ✧ opredeli maksimalno dovoljeno koncentracijo, navede primere
Ukrepi, s katerimi zmanjšamo škodljive vplive na okolje	<ul style="list-style-type: none"> ✧ našteje ukrepe s katerimi zmanjšamo škodljive vplive na okolje ✧ pozna predpise s področja ekologije (Ustava, Zakon o varstvu okolja in pravilniki)
Požarna varnost	<ul style="list-style-type: none"> ✧ pojasni vzroke za nastanek požara ✧ našteje preventivne ukrepe za požarno varnost ✧ razpozna znake in simbole za požarno varnost ✧ pozna požarni red ✧ razloži ukrepe pri nastanku požara
Varstvo pri delu	<ul style="list-style-type: none"> ✧ opredeli nesrečo pri delu in navede primere ✧ razloži posledice nesreče pri delu ✧ našteje vzroke za nesreče pri delu ✧ opredeli poklicno bolezen in navede primere ✧ našteje vzroke za poklicne bolezni ✧ razloži škodljive vplive dejavnikov delovnega okolja na človeka ter navede primere ✧ našteje in razloži ukrepe za preprečevanje škodljivih vplivov okolja na človeka ter navede predvsem primere za hrup in onesnažen zrak ✧ pozna določila v Ustavi, ki se nanašajo na varstvo pri delu, in Zakon o varstvu pri delu
Pravne osnove varstva pri delu	<ul style="list-style-type: none"> ✧ pozna predpise o načrtovanju in gradnji fotografskih laboratorijev ✧ pozna predpise o pregledih naprav in opreme
Varovalni ukrepi	<ul style="list-style-type: none"> ✧ pozna splošne varovalne ukrepe ✧ pozna splošna navodila za varno delo v laboratorijih in ateljejih ✧ upošteva navodila za delo z zdravju škodljivimi snovmi

3.3.3. 3. izpitna enota: Digitalni in analogni stroji, pripomočki in oprema

VSEBINE	CILJI
	Kandidat
Fotografske kamere	<ul style="list-style-type: none"> ✧ delitev fotografskih kamer ✧ formati glede na namen uporabe

VSEBINE	CILJI
Ohišja kamer	<ul style="list-style-type: none"> ✧ izbor ohišja kamere glede na vrsto in pogoje snemanja ✧ zna primerjati lastnosti ohišij kamer glede na vrste snemanj
Svetlomer	<ul style="list-style-type: none"> ✧ vrste svetlomerov ✧ zna primerjati lastnosti svetlomerov glede na pogoje in način snemanja
Daljinomer	<ul style="list-style-type: none"> ✧ namen uporabe daljinomera ✧ pozna vrste daljinomerov ✧ pozna njihove napake in prednosti
Bliskovni pribor	<ul style="list-style-type: none"> ✧ pozna vrste bliskovnih priborov ✧ primerja lastnosti bliskovnega pribora za določena področja fotografije ✧ pozna vpliv kratkega časa osvetlitve
Objektiv	<ul style="list-style-type: none"> ✧ delitev objektivov glede na sestavo leč ✧ zna uporabljati objektivne glede na zahteve fotografije ✧ pozna lastnosti perspektive in popačenja
Razvijalni stroj	<ul style="list-style-type: none"> ✧ pozna vrste in pomen različnih razvijalnih strojev ✧ primerja sisteme in delovanja različnih strojev ✧ izbere primerne stroje za določena opravila in število del v laboratoriju
Kopirni stroji	<ul style="list-style-type: none"> ✧ razlikuje lastnosti posameznih tehničnih rešitev kopirnih strojev ✧ pozna sisteme osvetlitve ✧ navede specifične lastnosti in opremo delavnice ✧ pozna digitalno podporo kopirnih avtomatov
Povečevalniki	<ul style="list-style-type: none"> ✧ pozna vrste in formate povečevalnikov ✧ izbere svetila za različne postopke in materiale pri povečevanju ✧ definira vpliv svetlobe na osvetlitev povečave ✧ pripravi opremo in pribor za določeno delo
Računalniška oprema	<ul style="list-style-type: none"> ✧ pozna računalniško specialno strojno opremo in pripomočke ✧ pozna računalniško programsko opremo za fotografijo in jo zna uporabljati

3.4. Trajanje in oblika izpita

Pisni izpit za vsako predmetno izpitno enoto .

- fotografska tehnika,
- fotografska kemija,
- digitalni in analogni stroji, pripomočki in oprema,

Traja najmanj 90 minut in največ 180 minut.

Posamezen ustni izpit naj ne traja dlje kot 30 minut ter 15 minut za pripravo.

3.5. Načini ocenjevanja znanja II. strokovno-teoretičnega dela mojstrskega izpita

Strokovno-teoretična znanja se praviloma preverjajo po posameznih predmetnih izpitnih enotah s pisnimi izpiti v obliki testov ali nalog objektivnega tipa. Mojstrski izpitni odbor lahko odloči, da se posamezna izpitna enota ali vse izpitne enote opravljajo le ustno.

Pisni izpit

Pisni izpiti se organizirajo in izvedejo v skladu z izpitnim redom, predpisanim s Pravilnikom o preverjanju in ocenjevanju znanja v srednjem strokovnem izobraževanju in s Pravilnikom o opravljanju mojstrskih izpitov.

Mojstrski izpitni odbor lahko izjemoma odobri dodatno preverjanje znanja, če je kandidat pri pisnem delu dosegel od 45 do 66 % vseh možnih točk oziroma oceno med nezadostno in zadostno oceno.

Ustni izpit in zagovor

Ustni izpiti se organizirajo in izvedejo v skladu z izpitnim redom predpisanim s Pravilnikom o preverjanju in ocenjevanju znanja v srednjem strokovnem izobraževanju in s Pravilnikom o opravljanju mojstrskih izpitov.

3.6. Ocenjevanje in minimalni pogoji za uspešno opravljen izpit

Minimalni pogoj za uspešno opravljen II. strokovno-teoretični del izpita so zadostne ocene, oziroma doseženih vsaj 50 % vseh možnih točk vsake posamezne predmetne izpitne enote. Kandidat, ki ni dosegel kriterija uspešnosti, ponovno opravlja izpit le iz nezadostno ocenjenih predmetnih izpitnih enot.

Pri vrednotenju uspešnosti se upošteva naslednja ocenjevalna lestvica:

Doseženo število točk	Številčna ocena
92 do 100 točk	Odlično (5)
81 do 91 točk	Prav dobro (4)
67 do 80 točk	Dobro (3)
50 do 66 točk	Zadostno (2)
49 točk in manj	Nezadostno (1)

Kandidat ne more dobiti pozitivne ocene, če ne pozna ključnih vsebin oziroma ne zna strokovno utemeljiti nalog iz strokovnega področja, ki so znak kvalitete in mojstrstva za področje fotografije.

3.7. Določitev skupne ocene II. strokovno-teoretičnega dela mojstrskega izpita

Skupna ocena za strokovno-teoretični del mojstrskega izpita je srednja vrednost ocen iz vseh treh predmetnih izpitnih enot.

3.8. Primeri izpitnih vprašanj

- ☛ - Kakšna je razpršena svetloba ?
- ☛ - Kaj pomeni oznaka X v fotografiji ?
- ☛ - Kakšne so prednosti prizemskega iskala ?
- ☛ - Razloži razliko med dnevno in umetno lučjo pri fotografiranju!
- ☛ - Razloži princip delovanja zavesnih zaklopov!
- ☛ - Opiši in primerjaj ateljejska svetila!
- ☛ - Razloži prednosti digitalnega fotografskega aparata pred analognim!

4. PRIPOROČENA LITERATURA IN DRUGI VIRI

- Peter Ajdič: Fotografska kemija, Ljubljana 1993 Zavod Republike Slovenije za šolstvo in šport
- Velika knjiga o fotografiji (Time- Life), CZ, Ljubljana 1979
- Kocjančič: Fotografirajmo - snemajmo, MK, Ljubljana 1980
- Kramar Tone: Fotografska optika, Ljubljana 1975 za poklicno fotografsko šolo - CSS
- John Hedgecoe: Vse o fotografiji, Ljubljana 1981, DZS
- Hans-Juergen Hentschel: Licht und Beleuchtung (Theorie und Praxis der Lichttechnik), Siemens AG, 1972
- Krafft/Steiner: Lehrbuch fuer Fotografen - Fotokinoverlag Leipzig 1977
- Schmidt / Dussler: Gehilfenprufung im Fotografen-Handwerk Wilhelm Knap Verlag 1968
- Heinrich Freytag: Fachlehrbuch fur Photographie - Centralverband Deutscher Photographen 1970
- Jost J. Marchesi: Photokollegium 1;2;3;4;5;6 Verlag Photographie 1990
- Gerhard Teicher: Handbuch der Fototechnik Fotokinoverlag Leipzig 1986

5. SESTAVLJALCI IZPITNEGA KATALOGA

- Gregorič Zoran, dipl.ing.fot, prof. / Srednja šola za oblikovanje in fotografijo Ljubljana
- Rizmal Vojko, fotograf / predstavnik Obrtne zbornice Slovenije
- Majhenič Vili, fotograf / predstavnik Obrtne zbornice Slovenije
- Potrč Polona, fotograf / predstavnica Obrtne zbornice Slovenije

Redakcija in dopolnitev izpitnega kataloga na seji izpitnega odbora za naziv fotografski mojster dne 21.9.2004:

- Gregorič Zoran
- Hochstatter Franc
- Peršin Majda